

Bazilika sv. Mikuláša v Trnave je najreprezentatívnejšou pamiatkou z obdobia gotického stavebného rozmachu a výraznou dominantou mesta.

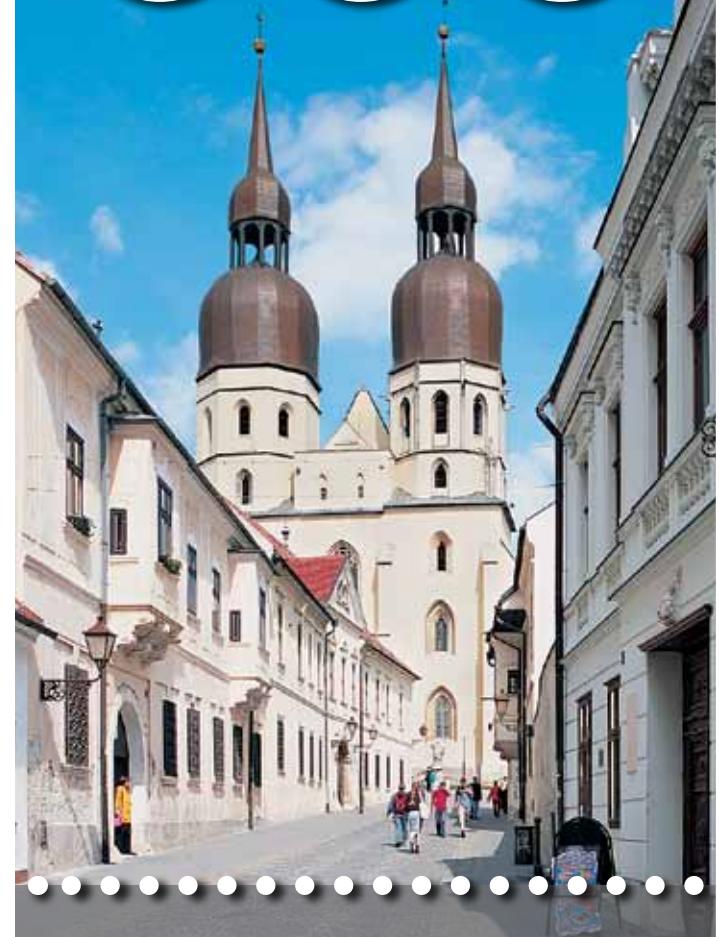
Vydala: Rímskokatolícka cirkev
Farnosť Trnava sv. Mikuláš

Text: referát cestovného ruchu a propagácie mesta Trnavy; spracované z propagačných materiálov vydaných mestom

Fotografie: Ing. Ján Tarábek, Tomáš Kucman
Dano Miština, Tibor Rendek

Rok vydania: 2011

www.trnava.fara.sk

Bazilika sv. Mikuláša Trnava

Námestie sv. Mikuláša

Na východnej strane historického centra mesta sa rozkladá Námestie sv. Mikuláša. Tu sa nachádzalo najstaršie predmestské osídlenie v podobe trhovej osady.

Prvá písomná zmienka o Trnave z roku 1211 súvisí s kostolom, ktorý bol v centre osady. Zasvätený bol sv. Mikulášovi, patrónovi kupcov. Na jeho mieste bol za podpory panovníkov Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského budovaný od roku 1380 nový kostol, opäť zasvätený sv. Mikulášovi. Pri farskom kostole bol do roku 1747 mestský cintorín. Centrom mesta a trhoviskom bolo námestie pri kostole do 15. storočia, kedy sa sformovalo nové centrum - Trojičné námestie. Námestie sv. Mikuláša a príahlá Kapitulská ulica začali opäť ožívať až po roku 1543, keď sa do Trnavy prešťahoval Ostrihomský arcibiskup s kapitolou. Oproti kostolu bola postavená budova fary, severne v jej susedstve Oláhov seminár, na južnej strane arcibiskupský palác, západnú stranu námestia lemovali kanonické domy a uprostred námestia pribudlo Súsošie sv. Jozefa. Pôvodná trhová časť mesta sa zmenila na významné cirkevné centrum. Kostol sv. Mikuláša bol až do roku 1820 katedrálnym chrámom ostrihomských arcibiskupov a miestom konania diecéznych i celokrajinských snemov. Námestie sv. Mikuláša si ako jediné v meste zachovalo svoj historický ráz až do dnešných dní a možno tu mimo rušného centra vnímať duchovné posolstvo našich predkov.

Bazilika sv. Mikuláša

Hlavné priečelie kostola je dvoježové, členené gotickými opornými piliermi. Nad barokovým vstupným portálom so sochou sv. Mikuláša je najväčšie gotické okno kostola, ktorého vitráž predstavuje sv. Cecíliu. Po stranach schodišťa sú sochy sv. Mikuláša a sv. Vojtecha. Na staršej južnej veži sú zachované gotické fiály a chrliče vody. Pri gotickom portáli, na južnej strane kostola, je erb mestského kapitána Pavla Hollého z roku 1498.

Kostol má dĺžku 60 m, šírku 31 m, výška hlavnej lode je 18 m. V predsiene kostola sa zachovali pôvodné gotické nástenné maľby, na jej klenbe sú atribúty evanjelistov a erb mesta Trnava. Kaplnka Božského srdca na južnej strane má pôvodný gotický portál s bohatou kamennou kružbou. Kaplnka sv. Michala archanjela na severnej strane je s bohatou štukovou výzdobou tvorenou rastlinnými a figurálnymi motívmi. Z pôvodnej gotickej výzdoby kostola sa zachovali svorníky na klenbe s erbami Žigmunda Luxemburského a erbom mesta. Okná sú zdobené kamennými kružbami a vitrážami.

Gotický charakter kostola sa narušil v rokoch 1619 – 1629 vybudovaním kaplniek na severnej a južnej strane. V bočných kaplnkách sú umiestnené vzácne renesančné a barokové reliéfne náhrobné tabule

ostrihomských arcibiskupov. Zvlášť cenné sú dva gotické epitafy z druhej polovice 14. storočia na západnej stene severnej bočnej lode.

V prvej polovici 18. storočia dal Imrich Esterházi na severnej strane postaviť osemhrannú barokovú kaplnku, v ktorej je umiestnený milostivý obraz Panny Márie Trnavskej. Pri tragickej udalostiach v meste, v rokoch 1663 a 1708, sa na tvári Panny Márie objavil pot a krvavé slzy. Ostrihomský arcibiskup a kardinál Kristián August schválil verejnú úctu milostivého obrazu, vďaka ktorému sa kostol stal pútnickým miestom.

Hlavný oltár vo svätyni tvorí menza so svätostánkom z roku 1815. Steny svätyne sú obložené drejom a dekorované klasicistickými